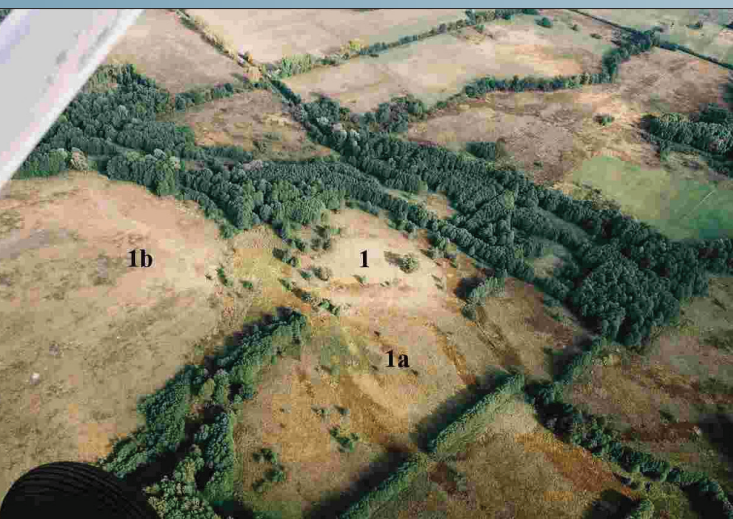
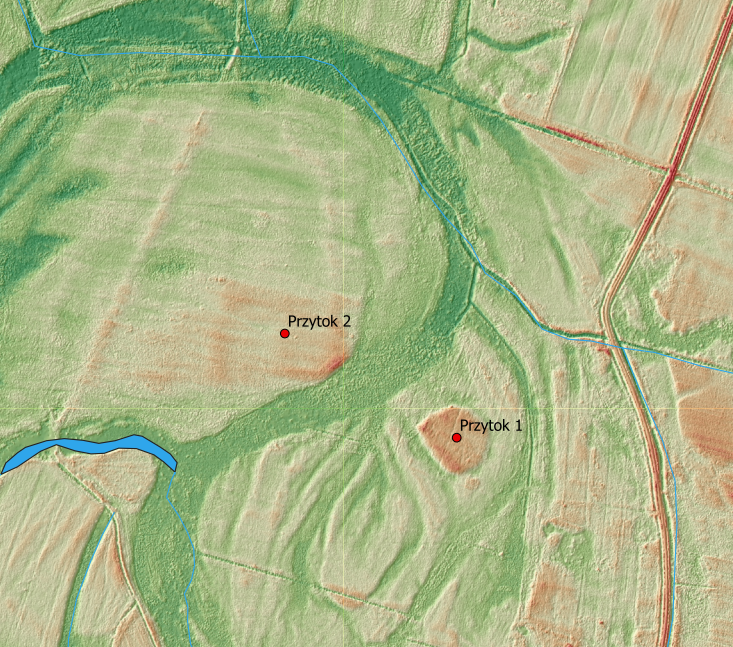

Wykonanie analiz i wydanie publikacji było możliwe dzięki współfinansowaniu badań przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, w ramach programu Ochrona zabytków archeologicznych oraz Muzeum Archeologicznego w Zielonej Górze i środkom pochodzącym z Urzędu Miasta Zielona Góra. Część przedstawionych w publikacji wyników badań, m.in. geofizycznych, fosforowych, datowania 14C drewnianych elementów wału i wykopaliskowych prowadzonych na grodzisku w 2016 roku została zrealizowana i sfinansowana w ramach grantu Narodowego Centrum Nauki FUGA 4 (UMO-2015/16/S/HS3/00274), pt.: *Wczesnośrednio-wieczne osadnictwo grodowe w części dorzecza środkowej Odry do połowy XI wieku w studiach archeologicznych.*

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.**

NARODOWY INSTYTUT
DZIEDZICTWA
NATIONAL HERITAGE BOARD OF POLAND

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury

tekst i opracowanie: Bartłomiej Gruszka

**Muzeum Archeologiczne
w Zielonej Górze z/s w Świdnicy**

WCZESNOŚREDNIOWIECZNY GRÓD I OSADA W PRZYTOKU, STAN. 1 i 2 Wyniki badań archeologicznych i środowiskowych

Grodzisko i osada w Przytoku nie były przedmiotem większego opracowania. Po badaniach prowadzonych w latach 60. XX wieku przez Edwarda Dąbrowskiego jedynym śladem było hasło opublikowane przez odkrywcę stanowiska i autora badań w Słowniku Starożytności Słowiańskich.

Zarówno osada, jak i grodzisko odkryto pomiędzy 1956 a 1964 rokiem. Na osadzie otwartej w czerwcu 1967 roku przeprowadzono ratownicze badania. Znalezione wówczas dwie jamy zawierające fragmenty naczyń

lepionych bez użycia koła garncarskiego. Na tej podstawie Edward Dąbrowski ustalił chronologię obiektów na VI-VII wiek, choć dopuszczano możliwość datowania stanowiska nawet na przełom V i VI wieku. Według Edwarda Dąbrow-

skiego osada otwarta dała początek w VI wieku położonemu w pobliżu grodowi.

W latach 1960, 1963, 1964 i 1966 na stan. 1 (grodzisko) przeprowadzono badania wykopaliskowe.

W 2008 roku wykonano serię zdjęć lotniczych głównie dobrze czytelnego z powietrza grodziska. Kolejne prace badawcze z zespołem osadniczym w Przytoku przeprowadzono dopiero w 2016 roku. Były one częścią projektu finansowanego przez Narodowe Centrum Nauki. Wykonano wówczas badania magnetyczne grodziska,

analizy na zawartości fosforu oraz przeprowadzono niewielkie badania weryfikujące ustalenia geofizyczne. Dzięki pracom wykopaliskowym zweryfikowano także wcześniejsze ustalenia Edwarda Dąbrowskiego dotyczące przede wszystkim chronologii i funkcji stanowiska 1, bowiem brak publikacji źródeł z pewnością powodował znaczne trudności w ocenie wcześniejszych ustaleń, zwłaszcza na temat czasu funkcjonowania grodu i osady. Wypełnienie tej luki jest więc nadrzędnym celem prezentowanej publikacji.

W książce oprócz analizy znalezisk archiwalnych, wzbogaconych wyni kami badań specjalistycznych (Stępnik i in. 2019; Gunia 2019a, 2019b; Lisowska 2019), zaprezentowano także rezultaty badań dotyczących rekonstrukcji pierwotnego środowiska przyrodniczego najbliższej okolicy grodu i osady, a także przedstawiono zespół osadniczy w Przytoku na tle szerszego kontekstu osadniczego. Istotną częścią publikacji jest także prezentacja zagadnień związanych z nowymi ustaleniami chronologicznymi, uzyskanymi dzięki analizie porównawczej fragmentów naczyń (Gruszka 2019a) zweryfikowanych oznaczeniami wieku metodą ^{14}C .

